

EU förebild när Sydamerika bildar union

Relativt obemärkt har världen fått ännu en regional union, **Unasur**, de sydamerikanska nationernas union.

Det är framgången med den Europeiska unionen som inspirerat, men det är långt kvar innan Unasur kan jämföras med EU. Bildandet av Unasur kan närmast ses som en symbolisk handling.

BARA EN VECKA efter EU:s femte och senaste toppmöte med LAC (de latinamerikanska och karibiska staterna) i Lima i Peru bildades den 23 maj i år Unasur, de sydamerikanska nationernas union.

Men händelsen nämndes knappt med ett ord vare sig i svensk eller i internationell rapportering från toppmötet. Inte heller den närvarande utrikesministern Carl Bildt omnämde unionsbildandet i sin blogg.

– Det stämmer att grundandet av Unasur fick väldigt skral medial bevakning, säger Per Nordström, biträdande chef för Amerikaenheten på UD, som var med i den svenska staben i Lima.

– Bildandet av Unasur är i princip symboliskt. Än så länge är det mycket retorik, säger han.

Den nya unionen, med sina tolv medlemsstater, är grundad med EU som förebild och har kallats för ett "sydamerikanskt EU". En beskrivning som alla inte håller med om.

SAKNAR DJUPET

Andres Rivarola är forskare i ekonomisk historia på Stockholms universitet med inriktning på Latinamerika.

– Unasur är inte som EU. Det finns inte alls samma strukturella djup i Unasur. Det är inte en supranationell union och där finns inte heller någon tullfri region eller gemensam marknad, säger han.

Nej, inte än. Men enligt planen ska Sydamerikas två frihandelsområden, Mercosur och Andinska gemenskapen, under de närmaste sex åren slås samman för att skapa en gemensam inre marknad med fri rörlighet för människor och varor.

Det finns också planer på att bilda ett sydamerikanskt parlament med säte i den bolivianska staden Cuchabamba, en gemensam infrastruktur, fri arbetsmarknad inom unionen samt gemensam penningpolitik och valuta. Allt enligt EU-modell.

På sikt finns det också planer på ett sydamerikanskt försvarssamarbete.

MOGEN PLAN

Planerna på bildandet av Unasur inleddes formellt på det tredje sydamerikanska toppmötet redan i december 2004 då de tolv länderna skrev under en deklaration som sade att de hade som intention att bilda en union efter EU-modell.

Enligt den före detta generalsekretären för den andinska gemenskapen, Tizón, skulle en sydamerikansk union liknande EU vara möjlig till år 2019.

– Jag tror att det är en omöjlighet att veta hur det kommer att utveckla sig. Unasur är ett första steg i ett försök att konkretisera en regional integration. Men Unasur saknar den ekonomiska styrkan som EU har. Det är ett försök till regionalism bland mycket fattigare länder, säger Andres Rivarola.

FLER REGIONER

År 2002 skapades den Afrikanska unionen med EU som förebild.

Chiles president Michelle Bachelet blir den nya unionens första president. Här mottar hon en flagga från Perus president Alan Garcia.

”Det finns också planer på att bilda ett sydamerikanskt parlament med säte i den bolivianska staden Cuchabamba, en gemensam infrastruktur, fri arbetsmarknad inom unionen samt gemensam penningpolitik och valuta. Allt enligt EU-modell.”

Kan man säga att EU som organisationsidé breder ut sig?

– Man kan åtminstone säga att regionalisering är en trend som vi ser över hela

världen. EU är ett lyckat exempel när det gäller regional integration. EU är säkerligen en viktig inspirationskälla, men det finns exempel på andra tidiga försök, inte minst i Sydamerika, säger Per Nordström.

Bland de sydamerikanska länderna råder dock intern splittring vilket visade sig inte minst under toppmötet i Lima i förhandlingar om frihandelsavtalet med EU.

– Det finns stora ideologiska skillnader och olika inställning till globalisering. Ett annat svårt problem för Unasur är att det råder stora skillnader mellan medlemsländerna när det gäller rikedom. Dessutom saknar de strukturfonder som kan hjälpa upp de fattigare länderna. Vägen för Unasur som union är ganska lång, säger Per Nordström.

HELLE LARSEN

Regionala unioner:

Europeiska unionen, EU. Föddes med grundandet av Kol- och stålgemenskapen 1951. 27 länder, 497 miljoner medborgare.

Asean. Bildades 1967 i Bangkok. Medlemmar: Indonesien, Malaysia, Filippinerna, Singapore, Thailand, Brunei, Vietnam, Laos, Kambodja och Burma. 560 miljoner medborgare.

NAFTA. Ett frihandelsavtal mellan Mexiko, Kanada och USA som trädde i kraft i januari 1994. 445 miljoner medborgare.

Afrikanska Unionen, AU. Grundat i den sydafrikanska staden Durban i juli 2002 med den Europeiska unionen som förebild. Drygt 850 miljoner medborgare. Alla länder på den afrikanska kontinenten, utom Marocko, är medlemmar.

Unasur. Grundat 2008. 376 miljoner medborgare. Medlemmar är Mercosur (Argentina, Brasilien, Paraguay, Uruguay och Venezuela) och Andinska gemenskapen (Bolivia, Colombia, Peru och Ecuador), samt Chile, Guyana och Surinam.